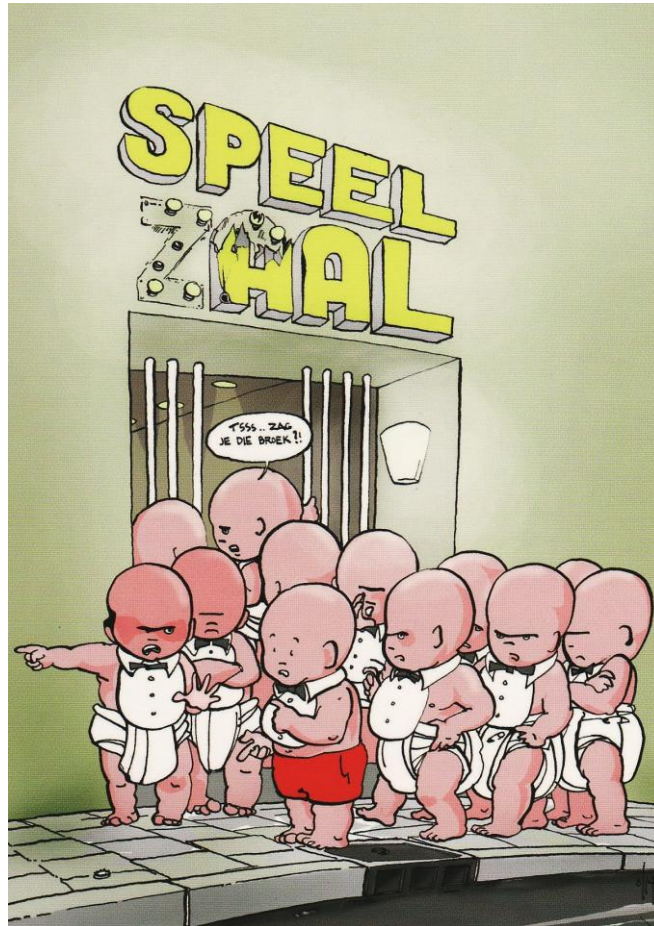

Zaandam By Night

Een onderzoek naar het deurbeleid in de Zaandamse horeca

Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland
Juli 2008

Tekst: Marlene Bosman
Eindredactie: Erik Schaap
Uitgave: Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland
Botenmakersstraat 42
1506 TE Zaandam
Tel 075-6125696
Fax 075-6121496
Email m.bosman@bdzaanstreek.nl
Website www.bureaudiscriminatiezaken.nl

Inhoudsopgave

• Inleiding	blz. 2
• Het onderzoek	blz. 3
• Aantallen en percentages	blz. 4
• Weigeringsgronden	blz. 6
• Oorzaak en gevolg	blz.9
• Portiers	blz. 11
• M/V	blz. 12
• Ruzie en melding	blz. 14
• Conclusies	blz. 16
• Aanbevelingen	blz. 18
• Bijlage 1, Enkele ervaringen van leerlingen	blz. 19
• Bijlage 2, Interview met mevrouw G. Faber, burgemeester van Zaanstad	blz. 21
• Bijlage 3, Horeca-ondernemingen waar geweigerd is	blz. 23
• Bijlage 4, Enquêteformulier	blz. 27
• Bronnen	blz. 29

Zaandam by night

Deurbeleid in de Zaanse horeca

Inleiding

De afgelopen jaren is er naar aanleiding van klachten in verschillende gemeenten onderzoek gedaan naar discriminatie in de horeca. Bij die onderzoeken spelen meerdere vragen een rol. Wie wordt wel eens de toegang geweigerd en om welke redenen? Gelden voor iedereen dezelfde weigeringsgronden? Zijn die altijd zo plausibel als ze lijken? En wordt er onderscheid gemaakt tussen allochtoon en autochtoon uitgaanspubliek?

Ook vanuit met name Zaandam, hét 'stapcentrum' van de regio, klinken er geluiden dat sommige horecagelegenheden onterecht publieksonderscheid maken. Zowel het Bureau Discriminatiezaken (BD) Zaanstreek/Waterland als de politie hoort deze klachten met enige regelmaat. Het BD heeft daarom besloten om in het centrum van Zaandam onderzoek te doen naar het deurbeleid in de horeca. Parallel aan dit onderzoek is op het Zaanse Regio College -afdeling MBO- een project gestart over verantwoord burgerschap. Dat was een mooie gelegenheid om de twee initiatieven te combineren. Bewust worden van en stelling nemen tegen discriminatie zijn namelijk bij uitstek vormen van verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot je eigen leefomgeving.

De onderzoeksresultaten die op de volgende pagina's zijn terug te vinden, hebben geleid tot een aantal conclusies en aanbevelingen. Intolerantie in het uitgaansleven leidt tot onheuse bejegening en rechtsongelijkheid, gevoelens van minderwaardigheid en onveiligheid, lagere bezoekersaantallen en omzetverlies. Kortom, met een onterechte selectie aan de deur is niemand gebaat. Het is dan ook aan alle betrokkenen om discriminatie in en buiten de horeca terug te dringen.

Marlene Bosman,
Projectmedewerker Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland

Het onderzoek

Besloten is om het BD-onderzoek mede te laten uitvoeren door leerlingen van het Regio College. De groep die zich hiervoor aanmeldde bestond uit zeventien leerlingen van verschillende MBO-stromingen (te weten toerisme, secretariael, juridisch en apothekersassistent); vijf jongens en twaalf meisjes. De leerlingen namen ieder een deel van het onderzoek op zich. Negen van hen hielden zich bezig met enquêteren, vier met het maken van een Hyves-profiel en vier met de public relations rond het project. Er zijn drie avonden/nachten gebruikt om te enquêteren en praktijkonderzoek te doen. Naderhand zijn de verworven gegevens verwerkt in tabellen. Ook is de burgemeester van Zaanstad (Geke Faber) door twee leerlingen geïnterviewd. Verder verdiepten de leerlingen zich in de standpunten van verschillende politieke partijen met betrekking tot dit onderwerp en in de politieke besluitvorming hierover.

Als naam voor het project is gekozen voor Zaandam by Night.

De enquêtes zijn afgenomen door de leerlingen en begeleiders van het project Zaandam by Night. Dat gebeurde in drie nachtelijke sessies, gedurende de periode maart t/m mei 2008. De handlingslocatie was het uitgaansgebied rond de Dam in Zaanstad. Er zijn enquêteformulieren ingevuld en gesprekken gevoerd met het uitgaanspubliek.

De overkoepelende horeca-organisatie Damcare is vooraf door het Bureau Discriminatiezaken op de hoogte gebracht van het onderzoek. Alleen de data waarop geënquêteerd werd, waren niet bekend bij Damcare. Er zijn afspraken gemaakt met het horecateam van de politie Zaanstreek-Waterland. De politie heeft de veiligheid van de leerlingen in het oog gehouden en haar visie op het deurbelid in de Zaanstadse horeca gegeven. Verder is er gesproken met twee portiers die in de Zaanstadse horeca werken.

Tijdens de enquêtes zijn de volgende vragen gesteld:

- Ben je in Zaanstad weleens geweigerd tijdens het uitgaan?
- Zo ja, wanneer (ongeveer) en waar ben je geweigerd?
- Welke reden kreeg je te horen voor je weigering? (meerdere antwoordmogelijkheden)
- Denk je dat je eigenlijk om een andere reden geweigerd bent? Zo ja, welke?
- Ontstond er ruzie?
- Heb je er weleens over nagedacht om 'werk' te maken van je weigering?
- Zou je weten waar je terecht kunt als je wordt geweigerd?
- Wat is je leeftijd en geslacht?
- Wat is je afkomst?

De aldus verkregen gegevens zijn verwerkt in de tabellen op de volgende pagina's . In verband met de leesbaarheid worden de tabellen met de samengevoegde gegevens hierna weergegeven. De gedetailleerde gegevens en de gegevens per horecagelegenheid zijn vermeld in de bijlagen.¹

De afkortingen in de tabellen staan voor:

Sur: Surinaams

Ant: Antilliaans

Mar: Marokkaans

Tur: Turks

NW: Niet-westers allochtoon (in dit geval Kaapverdisch, Afghaans, Irakees Nederlands/Iraëlich, Koerdisch, Somalisch, Nederlands/Indonesisch en Afrikaans)

W: Westers allochtoon (in dit geval Italiaans, Duits, Engels/Nederlands, Engels, Nederlands/Nieuw-Zeelands, Pools)

---

¹ Gezien de leeftijd van het uitgaanspubliek is ervoor gekozen de cijfers te baseren op informatie van en over jongeren in de leeftijd 15–30 jaar. De ervaringen van 30+-ers worden in een aparte tabel weergegeven.

Aantallen en percentages

In tabel 1 zijn het aantal geënquêteerden, mensen die weleens de toegang geweigerd is in de horeca ('geweigerd') en mensen die dat nog nooit is overkomen ('niet geweigerd') vergeleken met elkaar en met het aantal inwoners van Zaanstad tussen de 15 en 29 jaar.

In tabel 2 worden deze aantallen weergegeven in procenten. In totaal zijn er 188 enquêtes afgenomen. Daarin werden 95 weigeringen gemeld. Van de 188 ondervraagden waren er 166 15-29 jaar oud.

Tabel 1

aantallen

15 – 29 jarigen	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
Gemeente Zaanstad	6.186	2.015	1.6157	24.358
Geënquêteerden	56	10	100	166
Geweigerd	34	4	45	83
Niet geweigerd	22	6	55	83

Tabel 2

percentages

15 – 29 jarigen	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
Zaanstad	25,4%	8,3%	66,3%	100%
Geënquêteerden	33,7%	6%	60,3%	100%
Geweigerd	41%	4,8%	54,2%	100%
Niet geweigerd	26,5%	7,2%	66,3%	100%

In tabel 1 en 2 valt op dat het aantal/percentage geweigerden bij niet-westerse allochtonen hoger is dan het aantal/percentage niet geweigerden. Bij westerse allochtonen en autochtonen is dat precies andersom.

Voor de volledigheid is een aparte tabel samengesteld met gegevens van geënquêteerden van 30 jaar en ouder, alsmede geënquêteerden van wie de leeftijd niet bekend is. Bij deze leeftijdsgroep valt op dat het met name gaat om mannen van Turkse afkomst. Deze mannen gaven in de gesprekken bijna allemaal aan vaak geweigerd te worden in de horeca (ook buiten Zaandam). Zij vermoedden dat dit te maken had met hun herkomst. Het heeft bij een aantal van hen gezorgd voor gevoelens van boosheid en buitensluiting. Tijdens de gesprekken liepen de emoties soms dan ook hoog op.

In een gesprek met twee Poolse mannen, één jonger en één ouder dan 30 jaar, kwam juist het tegendeel naar voren. Zij meldden nooit geweigerd te zijn en erg tevreden te zijn over de manier waarop in Nederland met hen omgegaan wordt. Dit stond in contrast met hun ervaringen in Duitsland, waar ze naar eigen zeggen veel discriminatie ondervonden.

“Wij vinden het heerlijk om in Nederland te zijn, wij worden hier niet gediscrimineerd. In Duitsland werden wij heel vaak gediscrimineerd, hier niet. Wij mogen alle kroegen gewoon in.”
(Poolse mannen tijdens de derde enquêteavond)

Tabel 3

Geënquêteerden 30+ en leeftijd onbekend

Leeftijd	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
30+	7	1	11	19
Onbekend	3			3
Totaal	10	1	11	22

Tabel 4

Geweigerd/niet geweigerd 30+ en leeftijd onbekend

	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
30+ geweigerd	6		3	9
30+ niet geweigerd	1	1	8	10
Onbekend geweigerd	3			3
Onbekend niet geweigerd				
Totaal	10	1	11	22

Weigeringsgronden

Uit de cijfers blijkt dat er verschillen bestaan tussen allochtonen en autochtonen wat betreft het wel of niet geweigerd worden. Geldt dat ook voor de reden van de weigering? En is die reden altijd plausibel?

De redenen die portiers gaven aan de geweigerde bezoekers hadden voornamelijk betrekking op leeftijd, kleding, identiteitsbewijs en dergelijke. Over het algemeen staan deze redenen genoemd in de zogenaamde 'huisregels' die veel horecagelegenheden voeren. Deze regels zijn in Zaandam in de jaren '90 tot stand gekomen en vastgelegd in een horecaconvenant tussen gemeente, politie en ondernemers. Dat convenant is echter niet meer van kracht sinds 2004.

Voorgaande redenen werden genoemd door zowel allochtonen als autochtonen. Opvallend hierbij is dat geen van de ondervraagde autochtonen of westerse allochtonen is geweigerd op grond van de volgende redenen: geen vaste klant, uiterlijk, kleur of het argument 'het is vol'. Door negen niet-westerse allochtonen werden deze aangevoerde redenen wel genoemd.

Bij de vraag of men het vermoeden had dat er eigenlijk met andere motieven werd geweigerd, ontstaat een ander beeld. Hoewel deze redenen subjectief zijn, geven ze toch een beeld van het deurbelied zoals het door een aantal bezoekers wordt ervaren.

Van de autochtonen en westerse allochtonen zeiden 37 personen dat ze geen andere reden vermoedden dan de opgegeven, van de allochtonen waren dat er 13. Autochtonen gaven ook zelden (5x) aan dat ze vermoedden geweigerd te zijn op grond van uiterlijk of afkomst/nationaliteit, terwijl 27 niet-westerse allochtonen dat als het werkelijke motief vermoedden. Bij autochtonen ging het bij hun uiterlijk om een alternatief of gothic aanzien, bij allochtonen om een duidelijk zichtbare buitenlandse herkomst. Gezien het feit dat 27 allochtone geweigerden het vermoeden hadden dat de uitsluiting gebaseerd was op hun afkomst, nationaliteit of uiterlijk, kan men aannemen dat dit niet alleen op een vaag gevoel gebaseerd is.

Uit de tabellen 3 en 4 blijkt dan ook dat de getallen autochtoon/westers allochtoon heel anders zijn dan de getallen bij niet-westers allochtoon.

“Wel gek dat ze in de rij altijd net bij ons beginnen met vragen om legitimatie.”
(*Turkse jongen tijdens de derde enquêteavond*)

Tabel 5

Reden van weigering (meerdere redenen mogelijk)

	Sur	Ant	Mar	Tur	NW	W	NI
Geen ID				6		1	8
Kleding	1		2			1	17
Uiterlijk			1				
Leeftijd	1	1	1	2	4	2	18
Geen vaste klant		1	1	1			
Alcohol-/drugsgebruik	1				1		3
Kleur		1					
Geen lidmaatschapskaart/pas	1			1	1		1
Afkomst			1	1			
Aanstootgevend gedrag				2			1
Het is vol				2			
Geen			1	2	2		2
Anders		1		1	1	1	

“Wij gaan altijd met groepjes van twee of drie personen tegelijk, met 15 à 20 minuten er tussen. Als we met meer personen tegelijk gaan, komen we echt niet binnen.”
(Turkse jongens tijdens de eerste enquêteavond)

Tabel 6

Vermoeden andere reden van weigering (meerdere redenen mogelijk)

	Sur	Ant	Mar	Tur	NW	W	NI
Geen	1	1	1	2	3	5	32
Uiterlijk		2	1	11			5
Afkomst/nationaliteit	1		4	6	2		1
Leeftijd							1
Kleding	1	1					
Aanstootgevend gedrag					1		1
Alcohol-/drugsgebruik							2
Geen ID				1			
Onbekend	1				1		1
Anders					1		2

“Discriminatie is niet aan de orde in Zaandam. Jongens van buitenlandse afkomst trappen altijd herrie, de portiers kennen de raddraaiers. Daarom worden zij ook geweigerd. Ik zie vaak vervelend gedrag van buitenlandse jongens. De portier ziet dat.”
(Nederlandse jongen tijdens de derde enquêteavond)

Oorzaak en gevolg

Waarom willen eigenaren en portiers allochtone jongens (het gaat hier om 34 jongens en maar 7 meisjes) liever niet binnen hebben? Wat is het probleem?

De Zaandamse horeca kreeg volgens portiers en politie-agenten op een gegeven moment te maken met een paar groepen Amsterdammers van Turkse en Marokkaanse afkomst die in Amsterdam veel overlast veroorzaakt zouden hebben tijdens het uitgaan. Om die reden zouden ze niet meer welkom zijn in de Amsterdamse horeca. Ze bleken daarop Zaandam als nieuw uitgaansgebied gekozen te hebben. Omdat deze jongeren zich hinderlijk gedroegen, werden ze ook in de Zaandamse horeca geweigerd. Als gevolg van hun gedrag worden nu ook groepen Turkse en Marokkaanse jongeren uit Zaandam geweigerd. Verwacht wordt dat ook zij groepsgewijs voor problemen zullen zorgen. Ook de politie gaat uit van dit gegeven.

De vraag is of dit vermoeden gerechtvaardigd is of dat men op voorhand problemen verwacht die uiteindelijk niet (zullen) ontstaan.

“Er moeten meer sterke Turkse en Marokkaanse agenten zijn die die gasten in hun eigen taal kunnen aanspreken. Beschuldigingen zoals racisme blijven nou eenmaal uit als je samen met een Turkse of Marokkaanse collega je werk doet, ik kan me voorstellen dat dit voor een agent net zo kalmerend werkt.”

(Interview met een portier, werkzaam in de Zaandamse horeca. Dagblad Zaanstreek 10-5-2008)

Uit BD-waarneming het volgende voorval:

Op het moment dat in een discotheek (horecagelegenheid A in het onderzoek, zie tabel 2) een probleem ontstond met een jongen van Turkse afkomst moesten hij en zijn vrienden meteen naar buiten. Ook de jongens van Turkse afkomst die daarna bij de discotheek naar binnen wilden, werden niet toegelaten. Er werd aangenomen dat zij gebeld waren door de jongen die in eerste instantie beschuldigd was van het veroorzaken van het probleem. De verwachting was dat zij dus ook problemen zouden gaan veroorzaken. Ondanks de verzekering van de jongens dat ze de bij het incident betrokken persoon niet kenden en niet door hem opgeroepen waren, mochten zij de discotheek niet in. Na het incident ontstond er een gesprek met de weggestuurde jongeren. Ze meldden het BD dat ze zeer regelmatig met dit soort incidenten geconfronteerd werden. Tijdens het gesprek kwamen er heftige gevoelens van boosheid en frustratie hierover naar buiten en ze raakten er bijna niet over uitgepraat.

Opvallend is dat jongens die geweigerd worden vaak bij de deur van de betreffende kroeg/disco blijven rondhangen. Waarom zij dat doen is niet duidelijk. In de omgeving van bovengenoemde discotheek is inmiddels door de politie een samscholingsverbod ingesteld. Verschillende horeca-eigenaars, portiers, agenten, autochtone jongeren en de Koninklijke Horeca Nederland (de KHN in een rapport uit 1999, Samen uit, handen thuis) zijn van mening dat Marokkaanse en Turkse jongens voor overlast zorgen, meisjes seksueel benaderen, ruzie zoeken en problemen geven. Bovendien gaan bovengenoemde partijen er van uit dat autochtone jongeren zich onveilig voelen als er ‘te veel’ allochtone jongeren aanwezig zijn. Omdat dit door hen als algemeen gegeven geaccepteerd lijkt te zijn, gaat men er van uit dat het ook waar is. Dit beeld wordt gebruikt om weigering van allochtone jongeren te verklaren en goed te praten.

Als men geconfronteerd wordt met het feit dat onterechte weigering op grond van afkomst of uiterlijk niet is toegestaan, wordt vaak gezegd dat portiers en kroegbazen ‘nou eenmaal ervaring hebben bij het inschatten van wie problemen zal gaan geven’ (uitspraak van een portier, een eigenaar en verschillende autochtone jongeren in het uitgaansgebied).

Uit de gesprekken die gevoerd zijn tijdens het enquêteren, bleek dat de meeste ‘stappers’ van mening zijn dat er door de meerderheid van de horecagelegenheden een willekeurig toelatingsbeleid wordt gevoerd. Bij de ondernemingen die huisregels hanteren, worden onder meer sportschoenen, petjes en een te lage leeftijd genoemd als weigeringsgrond. Deze selectiecriteria blijken in de praktijk echter soms willekeurig te worden gehanteerd. Niet iedereen met sportschoenen, een petje of een te lage leeftijd blijkt te worden geweigerd.

Eén van de huisregels van horecagelegenheid A is bijvoorbeeld:

“Geen toegang aan grote groepen, dan wel personen waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij binnen X (geanonimiseerd, MB) een groep van meer dan 8 personen zullen vormen.”

Deze huisregel is zodanig rekbaar dat het een duidelijk voorbeeld is hoe de regels selectief gebruikt kunnen worden om bepaalde groepen mensen te weren.

Ondanks de vele opmerkingen over een onduidelijk deurbeleid lijkt het erop dat de meeste mensen zich daar gewoon bij neerleggen. Autochtone jongeren nemen over het algemeen, zij het weliswaar vaak met enige verbazing, voor kennisgeving aan dat allochtone jongeren geweigerd worden. Allochtonen besluiten na een weigering maar naar een andere kroeg te gaan en te proberen om daar dan binnen gelaten te worden. Klagen wordt in de meeste gevallen gezien als zinloos, te veel gedoe en ‘de moeite niet waard’.

Tijdens het enquêteren gebeurde het herhaaldelijk dat jongeren begonnen met het invullen van de vragen en vertelden of ze wel of niet met weigering te maken hadden. Vervolgens relativeerden ze dan het gevoel dat ze daarbij kregen: “Het maakt me niet uit, ik breng mijn geld wel ergens anders heen”, “Als ze me niet binnen willen hebben, dan niet, dan ga ik wel naar een andere kroeg.” Bij verder doorpraten kwam er toch frustratie naar boven over het feit dat ze misschien niet altijd overall geweigerd werden, maar dat het wel heel vervelend was dat er altijd net bij hun groepje begonnen werd met controle van de legitimatie, de fouillering, het kritisch kijken naar kleding, enzovoort.

Veel allochtonen verzinnen strategieën om wel binnengelaten te worden. Allochtone jongens worden als groep namelijk vrijwel nergens toegelaten. Eén van de strategieën is om in groepjes van twee of drie personen naar binnen te gaan, met steeds een kwartier ertussen. Binnen ziet men zijn vrienden dan weer terug.

In gesprekken met allochtone stappers kwam vaak de frustratie naar boven bij voorbaat al verdacht te zijn en er nooit zeker van te kunnen zijn ergens gewoon naar te binnen te mogen. Ook werd verschillende keren verteld dat men liever naar de ‘eigen’ etnische feesten gaat, zodat het toelatingsprobleem niet speelt. Vaak wordt er ook gekeken welke portier voor de deur staat. Van sommigen is bekend dat ze veel allochtonen weigeren, andere portiers zijn soepeler of weigeren alleen op terechte gronden. Eén van de jongeren van Turkse afkomst vertelde dat zijn vrienden en hij altijd kijken wie er bij de deur staat. Als het een portier is waarvan ze weten dat hij veel allochtonen weigert, proberen ze het niet eens.

“We zien wel vaak buitenlandse jongens geweigerd worden. Nee, niet altijd terecht, het is vaak een beetje onduidelijk waarom ze niet naar binnen mogen. Wij vinden dat ook een beetje raar, maar ja, je kunt er niets aan doen, hè?”

(Nederlandse jongens tijdens de tweede enquêteavond)

Portiers

Tijdens het enquêteren zijn ook twee portiers ondervraagd die op dat moment vrij waren en samen gingen stappen. Beide portiers waren van allochtone afkomst. Portier A vertelde dat hij het regelmatig niet eens is met het toegangsbeleid dat gevoerd wordt in de gelegenheid waar hij werkt. De portiers hebben 'oortjes' in, de baas kijkt via een camera mee om te zien wie er naar binnen wil. De baas geeft via het oortje aan wie wel en wie niet toegelaten wordt. De portier in kwestie vertelde daar soms moeite mee te hebben, omdat de weigeringen nogal willekeurig zijn en over het algemeen allochtone jongeren treffen. Hij gaf overigens aan dat dergelijk selectiebeleid niet alleen in Zaandam voorkomt. Ook had hij moeite met het feit dat, als er op een avond gevochten wordt door jongeren van een bepaalde afkomst, een week later jongeren van dezelfde afkomst niet naar binnen worden gelaten. De portier was van mening dat het deurbeleid soms 'krom' is. Voor zichzelf hanteerde hij de regel dat luidruchtige groepen niet naar binnen mogen en rustige groepen wel. Dat betreft zowel groepen allochtone als autochtone jongeren.

Portier B bevestigt het verhaal van zijn collega. Ook hij was het niet helemaal eens met het gevoerde beleid en zei dat allochtone jongeren vaak zonder geldige reden geweigerd worden. Wat betreft drukke en minder drukke jongeren is hij naar eigen zeggen wat flexibeler in zijn houding. Hij gaat vaak nog de discussie aan en laat meer jongeren binnen dan portier A. Ook hij moet zich verder houden aan wat zijn baas hem via het oortje opdraagt.

Beide portiers wilden liever anoniem blijven en niet bekend maken bij welke horecagelegenheden ze werken.

In de periode dat het BD-onderzoek liep ontving de politie een melding binnen van een autochtone man die getuige was van discriminatie aan de deur. Hem overkwam het volgende. Hij stond in de rij om horecagelegenheid B (zie bijlage 2) binnen te gaan. Voor hem in de rij stonden twee allochtone mannen. Hen werd gezegd dat de avond alleen bedoeld was voor 'stelletjes', waarna deze mannen weggingen. Toen de autochtone man zelf aan de beurt was, werd hij gewoon binnen gelaten, ondanks het feit dat hij alleen was. Hij vond dit een duidelijk geval van discriminatie en meldde dit bij de politie.

Ook veel geënquêteerden vertelden recentelijk bij horeca-onderneming B geweigerd te zijn, waarvan een aantal om onduidelijke redenen. Deze gegevens zijn terug te vinden in bijlage 2.

De portier die geïnterviewd werd in Dagblad Zaanstreek (zie bladzijde 7) geeft een heel ander beeld van het uitgaan. Hij laat tussen de regels doorschemeren van mening te zijn dat allochtone jongeren veel overlast veroorzaken. Uit zijn omschrijving van de kledingstijl van de, in zijn ogen, 'lastige' jongeren in het uitgaansgebied blijkt dat het vooral om allochtone jongeren gaat. Hij beschuldigt hen van wapenbezit, drugshandel, bedreiging en het veroorzaken van overlast. Deze portier is van mening dat er een veel strenger beleid gevoerd moet worden ten opzichte van deze jongeren. Op dezelfde krantenpagina distantieëren de politie en de overkoepelende horecaorganisatie Damcare zich overigens van deze mening.

De Koninklijke Horeca Nederland (KHN) liet in 1999 een onderzoek over horecadiscriminatie uitvoeren door dr. Gerrit van Kooten (Erasmus Universiteit, Rotterdam). Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de respondenten op het onderzoek allochtone en met name Marokkaanse jongens als overlast veroorzakend zien. Als maatregel tegen onaanvaardbaar gedrag wordt onder meer door respondenten van het KHN onderzoek weigering als een oplossing gezien.

De KHN ziet het probleem van de horecaondernemer en brengt dat als volgt onder woorden: “De ondernemer staat voor het dilemma om ter wille van de bedrijfsvoering de samenstelling van het publiek op een maatschappelijk aanvaardbare wijze te beïnvloeden, zonder de verdenking van discriminatie op zich te laden.” Een aanbeveling van bovengenoemde onderzoekers is het invoeren van een pasjessysteem op een open manier, in overleg met politie, gemeente, Openbaar Ministerie en minderhedenorganisaties. Ook zien de onderzoekers heil in ‘een meer pro-actieve rol voor de sector met betrekking tot het samen uitgaan van allochtone en autochtone jongeren’.²

M/V

Als er wordt gekeken naar mannen en vrouwen geven de toelatingscijfers een heel duidelijk beeld. Tussen het aantal geweigerde allochtone mannen en vrouwen is een groot verschil zichtbaar, namelijk 34/7. Tussen het aantal nooit geweigerde allochtone mannen en vrouwen is er een klein verschil zichtbaar, 13/12. Bij autoctonen is dat verschil veel kleiner, respectievelijk 27/21 (geweigerd) en 26/35 (niet geweigerd). Hierbij loopt de verhouding geweigerd/niet geweigerd en M/V niet ver uiteen. Het aantal geweigerde allochtone vrouwen is vrij laag vergeleken met het aantal autochtone mannen en vrouwen en met name vergeleken met het aantal allochtone mannen.

Autochtone mannen en vrouwen worden, zoals uit tabel 5 blijkt, heel vaak geweigerd op grond van leeftijd en/of kleding en de meeste van hen vermoeden ook geen andere reden. Allochtone mannen daarentegen geven vaak aan geweigerd te zijn of zich geweigerd te voelen op grond van uiterlijk, afkomst of nationaliteit. Daarbij moet vermeld worden dat uiterlijk voor allochtone mannen betekent: een duidelijk allochtoon voorkomen. Autoctonen beschouwen in dit verband een ‘alternatief’ of gothic uiterlijk als criterium waarop ze zijn beoordeeld.

Ook de leerlingen van het Regio College die een praktijktest deden kregen te maken met een beoordeling van hun uiterlijk. In een van de zaken waar ze binnen wilden gaan, werden de meisjes (17 en 18 jaar oud, één niet-westers allochtoon, één westers allochtoon, één autochtoon) wel toegelaten, maar de jongens (18 jaar oud, één niet-westers allochtoon, twee autochtoon) niet. De minimum-leeftijdseis in die gelegenheid was 21 jaar.

Tabel 7

Aantallen M/V geweigerd

Geweigerd	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
M	34	2	27	63
V	7	2	21	30
Onbekend	2			2
Totaal	43	4	48	95

² ‘Samen uit, handen thuis’, een verkennend onderzoek naar ongewenst gedrag van risico-groeperingen in discotheken

Tabel 8

Percentage M/V geweigerd

Geweigerd	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
M	54%	3,2%	42,8%	100%
V	23,3%	6,7%	70%	100%
Onbekend	100%	0,0%	0,0%	100%
Totaal	45,3%	4,2%	50,5%	100%

Tabel 9

Aantallen M/V niet geweigerd

Niet geweigerd	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
M	13	4	26	43
V	12	3	35	50
Totaal	25	7	61	93

Tabel 10

Percentage

Niet geweigerd	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
M	30,2%	9,3%	60,5%	100%
V	24%	6%	70%	100%
Totaal	26,9%	7,5%	65,6%	100%

“Ik ben nooit echt geweigerd, maar ik moet wel vaak mijn identiteitsbewijs laten zien, waar Hollandse jongens gewoon naar binnen kunnen lopen.”
(Turkse jongen in een gesprek tijdens een van de enquêteavonden)

Ruzie en melding

Tijdens de enquête zijn ook de volgende vragen gesteld:

- Is er na de weigering ruzie ontstaan?
- Zou je weten waar je terecht kunt als je het gevoel hebt onterecht geweigerd te zijn?

Ruzie

Er blijkt niet vaak ruzie gemaakt te worden na een weigering. Over het algemeen accepteren mensen de weigering en gaan ze vervolgens naar een andere kroeg. Soms ontstaat er wel ruzie. Uit het onderzoek blijkt dat dit vaker het geval is bij allochtonen dan bij autochtonen.

Tabel 11

Ontstond er ruzie?

	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
Verbaal	9	-	3	12
Fysiek	5	-	2	7
Totaal	14		5	19

Van de niet westerse allochtonen die ruzie hebben gekregen hebben negen mensen (acht mannen, één vrouw) het vermoeden dat de weigering onterecht was en te maken had met afkomst, nationaliteit en/of uiterlijk. Van de vijf autochtonen die ruzie kregen, hadden de oorzaken te maken met alcohol- of drugsgebruik, het niet hebben van een pas, onbehoorlijk gedrag of kleding. Bij de resterende vijf niet-westerse allochtonen liepen de redenen uiteen.

Melding

Maar heel weinig mensen hebben overwogen werk te maken van hun weigering. Ze vonden het niet de moeite waard, dachten dat het geen zin had en zagen op tegen het 'gedoe'. Vaak wisten mensen ook niet waar ze terecht konden om hun weigering te melden. Zaanstad heeft geen horecaconvenant of Panel Deurbeleid. Het Bureau Discriminatiezaken is bij relatief weinig geënquêteerden bekend en de politie wordt veel te hoogdrempelig bevonden. Dat laatste geldt met name voor de ondervraagde allochtone jongeren. Die zeiden over het algemeen een minder positief beeld te hebben van de politie. Weigering leidt dus zelden tot melding. Van de 95 geweigerde personen hebben er slechts tien overwogen om de weigering te melden en heeft maar één persoon daadwerkelijk werk gemaakt van zijn weigering.

Tabel 12

Overwogen er werk van te maken

	Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
Overwogen	8	-	2	10
Werk gemaakt	1	-	-	1
Totaal	9	-	2	11

Veel mensen wisten dus niet hoe ze een weigering moesten melden. Sommigen dachten dat dit bij de eigenaar van de horecagelegenheid moest gebeuren. Slechts een enkeling kende in dit geval de mogelijkheden. Het Bureau Discriminatiezaken was bij slechts enkele mensen bekend. Een weigering melden bij de politie werd door weinig mensen overwogen. Men leek het een te zwaar middel te vinden. Bovendien ging men er van uit dat het niets zou opleveren.

Toch lijkt het horecateam van de politie een redelijke band te hebben opgebouwd met het uitgaanspubliek. De agenten blijken benaderbaar te zijn en ook benaderd te worden. Hun aanwezigheid heeft een zichtbaar kalmerende werking op de zich in het uitgaansgebied ophoudende jongeren.

Op de vraag of men weet waar een weigering te melden gaven slechts 28 van de 188 geënquêteerden een bevestigend antwoord. Er was hierbij weinig verschil tussen allochtonen en autochtonen.

Tabel 13

Bekend waar te melden

Niet-westers allochtoon	Westers allochtoon	Autochtoon	Totaal
12	1	15	28

Conclusies

Ook in Zaandam blijkt de horeca niet vrij te zijn van discriminatie. Regelmatig worden allochtone jongeren geconfronteerd met al dan niet rechtstreekse weigering op grond van afkomst, nationaliteit en/of uiterlijk. Deze weigering is soms gerelateerd aan overlast veroorzakend gedrag door andere personen van dezelfde herkomst. In de ogen van eigenaren, portiers en politie is dit vaak een gegronde dan wel begrijpelijke reden om iemand de toegang te weigeren. Afgezien van het feit dat dit voor betrokkenen kwetsend is en hen hindert in hun deelname aan het sociale leven, is het ook verboden (art. 137 en 429quater Wetboek van Strafrecht).

Discotheken en cafés zijn bij uitstek plaatsen waar jongeren van verschillende achtergrond, verschillende wijken, verschillende scholen etc. elkaar kunnen ontmoeten. Door bij toelating een oneerlijk beleid te voeren wordt jongeren een kans ontnomen om in hun vrije tijd in een prettige omgeving op een ontspannen manier met elkaar om te gaan, terwijl juist het samen uitgaan kan bijdragen aan een betere wederzijdse integratie.

Waar portiers allochtone jongens weigeren wordt vaak gewezen op ordeverstoring, ongewenst en/of hinderlijk gedrag, seksuele intimidatie, enzovoort. Natuurlijk is het te begrijpen dat portiers en eigenaren van cafés en discotheken graag orde zien in hun bedrijf. Als dat echter betekent dat mensen geweigerd worden op grond van hun afkomst, nationaliteit of huidskleur, maakt de portier en/of de eigenaar zich schuldig aan discriminatie. Dat geldt ook als deze weigering bedoeld is om te voorkomen dat jongeren elkaar binnen de horecagelegenheid lastigvallen. Pas wanneer iemand zich daadwerkelijk misdraagt, mag ingegrepen worden en kan hem/haar de toegang worden ontzegd, eventueel voor langere tijd.

Zoals het er nu voorstaat, lijkt het alsof het uitgaan in sommige horecagelegenheden overwegend een zaak is voor autochtone jongeren, waaraan allochtone jongeren zijdelings mee mogen doen, mits ze geen overlast veroorzaken. Dit blijkt uit de gesprekken die met alle partijen gevoerd zijn, berichtgeving in de media en cijfers die uit de BD-enquête naar voren zijn gekomen. Uit onder meer het eerder genoemde rapport van de Koninklijke Horeca Nederland blijkt dat horeca-eigenaars bang zijn voor een 'witte vlucht'. Allochtone jongeren lijken vaker in groepen uit te gaan dan autochtone jongeren, bovendien vertonen zij soms meer machogedrag. De angst bestaat dat de aanwezigheid en het gedrag van groepen allochtone jongeren door autochtone jongeren als bedreigend ervaren wordt en dat daardoor de autochtone jongeren zullen wegblijven.

Overigens worden de bevindingen uit het onderzoek van KHN bevestigd door de gesprekken die gevoerd zijn met de verschillende partijen.

De aanwezigheid van allochtone jongeren probeert men soms te beïnvloeden door onder meer een bepaalde muziekkeuze, selectief flyeren en het eventueel weigeren van bepaalde (groepen) jongeren. Opmerkelijk is dat men zich alleen zorgen maakt over het gevoel van veiligheid voor autochtone jongeren. Het gedrag van allochtone jongeren wordt als bedreigend ervaren.

Betekent dit dan dat allochtone jongeren zich dus nooit bedreigd voelen door de aanwezigheid van autochtone jongeren en dat hun gedrag niet als bedreigend wordt ervaren? Dat lijkt niet erg waarschijnlijk. Kennelijk wordt er door sommige betrokkenen met twee maten gemeten.

In de gesprekken die onder leiding van het Bureau Discriminatiezaken op straat werden gevoerd is opvallend vaak door autochtone jongeren gemeld dat ze regelmatig allochtone jongens geweigerd zagen worden tijdens het uitgaan. Veel van deze jongeren vonden dat een slechte zaak en sommigen toonden zelfs een soort plaatsvervangende schaamte terwijl ze hun mening naar voren brachten. Slechts enkele van de 188 geënquêteerde jongeren vonden het prima dat allochtone jongeren geweigerd werden. Zij waren van mening dat allochtone jongeren veel problemen veroorzaken. Van deze jongeren waren er twee die hun mening over 'buitenlanders' niet onder stoelen of banken

staken. Zij barstten los in een tirade over allochtonen in het algemeen en de allochtone jongeren in het uitgaansleven in het bijzonder.

Een veelgehoorde klacht over allochtone jongens is dat ze meisjes tegen hun zin betasten en lastigvallen. Het verdient aanbeveling om jongeren op scholen voor te lichten over de onwenselijkheid en de gevolgen van dit gedrag. Door meisjes lastig te vallen, worden de jongens uit horecagelegenheden verwijderd. Dit heeft weer nadelige gevolgen voor andere jongens van dezelfde afkomst en voor henzelf als ze op een ander moment weer uit willen gaan.

Het is overigens nog steeds zo dat jongeren die zich melden bij de deur van een café of disco nogal eens beoordeeld worden op de groep waar ze 'bij horen'. Afkomst speelt vrijwel altijd een rol bij de beoordeling of iemand naar binnen mag of niet. Uiteindelijk moet gestreefd worden naar een beleid waarbij men als persoon benaderd wordt, een objectieve beoordeling krijgt en men alleen geweigerd wordt als men zich niet aan de huis- of wetsregels houdt.

De huisregels mogen niet verder gaan dan:

- Correcte kleding (volgens de huisregels)
- Correct gedrag (geen aanstootgevend gedrag, geen overmatig alcohol- of drugsgebruik)
- Leeftijdseis
- Geen wapens of drugs in bezit hebben
- Betaling van entree en consumpties

Bovenstaande regels zullen structureel moeten worden toegepast, zonder uitzondering en zonder iemands afkomst, nationaliteit, uiterlijk of huidskleur daarbij te betrekken.

“We hebben altijd ons eigen beleid gehad, namelijk dat we iedereen binnen laten.”
(*Directeur Cor Schlösser van de Melkweg in Amsterdam, Het Parool 14-5-2008*)

Aanbevelingen

Om het toelatingsbeleid binnen de horeca eerlijk te laten verlopen, zullen alle partijen zich aan bepaalde regels moeten houden. De volgende aanbevelingen kunnen daarbij behulpzaam zijn.

Voor horeca-eigenaars en portiers:

- Er moet gestreefd worden naar het opstellen van een nieuw horecaconvenant, waaraan zoveel mogelijk horecagelegenheden zich verbinden.
- Er moeten aan de hand van bovengenoemd convenant huisregels opgesteld worden die voor elke gelegenheid gelden, zodat duidelijkheid ontstaat.
- De huisregels moeten structureel gehandhaafd worden, zonder onderscheid te maken tussen personen.
- De huisregels moeten duidelijk zichtbaar bij de deur worden opgehangen.
- Bij weigering van de toegang moet altijd een reden gegeven worden.
- Er moet bij weigering een kaartje overhandigd worden waarop aangegeven is waar men zich kan vervoegen indien men het niet met de weigering eens is.
- Portiers moeten aangesproken worden indien zij mensen weigeren op grond van afkomst, nationaliteit, uiterlijk of huidskleur.

Voor jongeren in het uitgaanscircuit:

- Gekleed gaan volgens de huisregels van het café of de disco waar je naar binnen wilt.
- Geen wapens of drugs meenemen.
- Niet dronken of stoned bij een horecagelegenheid aankomen.
- Correct gedrag.
- Niet luidruchtig en/of hinderlijk rondhangen in de omgeving van de horecagelegenheid.
- Legitimatiebewijs meenemen.
- Entree betalen.
- Indien vereist fouillering door portier toelaten.
- Eenmaal binnen:
  - geen agressief gedrag vertonen
  - geen andere bezoekers lastigvallen en/of betasten
  - geen overlast veroorzaken

Voor de gemeente:

- Zo snel mogelijk een nieuw horecaconvenant opstellen.
- Controle op handhaving van het horecaconvenant en zo nodig sanctioneren (strafrechtelijk en/of via al dan niet tijdelijke sluiting van horecabedrijven die in overtreding zijn).
- Voorlichting aan en initiëren van training van de politie met betrekking tot discriminatie.
- Voorlichting op scholen met betrekking tot correct uitgaansgedrag en het op correcte wijze omgaan met de andere sekse.

Voor de politie:

- Voorlichtingsmateriaal over deurbeleid bij de hand hebben tijdens de surveillance, te verstrekken aan mensen die het gevoel hebben op onterechte gronden geweigerd te zijn.
- Het volgen van trainingen op discriminatiegebied.

Bijlage 1

Enkele ervaringen van leerlingen

“Er is een grondwet die zegt dat er niet gediscrimineerd mag worden maar ondanks dat gebeurt het toch.”

(Saphira, leerling Regio College)

“Het was slecht weer, maar toch was het erg druk en gezellig. Ik heb toen ook enquêtes laten invullen door verschillende mensen. De reacties die ik daarop heb gekregen waren erg positief er waren zelfs een paar personen die meer van het project wilden weten. Ik heb ze dan ook uitgelegd wat ‘Zaandam by Night’ inhoudt en dat we ook samenwerken met het Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland. Ze vonden het project echt een superidee en ik kreeg als tip dat ze dit vaker moeten doen, omdat het in de horeca snel en steeds verandert.”

(Rachel, leerling Regio College, in een verslag van de ‘Bokkentocht’ in Zaandam)

Wat is volgens jou discriminatie in de horeca?

“Discriminatie vind ik in de horeca, als een uitsmijter bijvoorbeeld mensen weigert van een bepaalde afkomst, wat bijvoorbeeld is opgedragen door de eigenaar van de club, of omdat de uitsmijter een hekel heeft aan mensen met die afkomst.”

Wat is jouw mening daarover? Leg eens uit?

“Ik vind het nergens op slaan. Iedereen ongeacht afkomst moet plezier kunnen maken, zonder er bij stil te staan dat ze van een andere afkomst zijn.”

Heeft het project Zaandam by Night zin gehad volgens jou? Voor wie? Waarom wel/niet? Leg uit.

“Jawel, ik dacht altijd dat het wel meeviel de discriminatie in het uitgaansleven, maar het speelt toch wel een grote rol.”

(Sascha, leerling Regio College, in haar portfolio over Zaandam by Night)

“Al met al heb ik veel geleerd over discriminatie in het uitgaansleven. Ik hield me er nooit mee bezig en ik heb dat nu wel gedaan.”

(Daniël, leerling Regio College, in zijn verslag over ‘Zaandam by Night’)

“Vorige week zaterdag heb ik voor het eerst te maken gehad met discriminatie in mijn omgeving. We gingen toen met een groep naar een feest. Voor dat feest moest je 18 jaar of ouder zijn. Van een paar meisjes wist ik dat ze een valse legitimatie hadden. Bij de deur lieten ze die zien en ze werden gewoon binnengelaten. Een vriendin liet haar eigen legitimatie zien. Zij is nog geen 18, ook zij werd gewoon binnengelaten. Een Marokkaanse vriend die 18 jaar is werd geweigerd, omdat er de vorige keer wat problemen waren geweest met Marokkaanse jongeren. Hij was het hier natuurlijk niet mee eens. Na veel gepraat en gedoe werd hij uiteindelijk wel binnen gelaten.

Dit is zo een voorbeeld van discriminatie. Ik vind dat als een groep jongeren problemen heeft veroorzaakt bij een uitgaansgelegenheid, alleen die groep daar dan geweigerd moet worden en niet iemand die daar nog nooit geweest is en er ook niks mee te maken heeft gehad.”

(Verslag van Noraly, leerling Regio College, na een ervaring in Amsterdam)

Ontworpen en uitgevoerd door Jordy, Rachel, Saphira en Meredith, leerlingen Regio College.

Bijlage 2

Interview met Geke Faber, (de burgemeester van Zaanstad), door twee leerlingen van het Regio College (28 maart 2008). Hieronder de geautoriseerde weergave van het gesprek.

1. U bent nog niet zo lang werkzaam in de gemeente Zaanstad, wanneer bent u geïnstalleerd?

“Ik ben benoemd op 1 oktober 2007, inderdaad nog niet zo lang dus. En ik ben op 4 oktober 2007 geïnstalleerd.”

2. Wat deed u voordat u hier burgemeester werd?

“Voordat ik burgemeester van Zaanstad werd, was ik onder meer een jaar waarnemend burgemeester in Wageningen, bijna twee jaar in Den Helder en acht jaar burgemeester van Zeewolde en ben ik staatssecretaris geweest. Ik zit al heel lang in de politiek.”

3. U bent verantwoordelijk voor het horecabeleid, welke taken heeft u nog meer?

“Openbare orde en veiligheid is een taak van de burgemeester, dus daar besteed ik veel tijd aan. Daarnaast doe ik het personeelsbeleid, organisatie en communicatie. De handhaving uitvoering bouwprojecten zit ook in mijn takenpakket. Best veel, inderdaad ja.”

4. Bent u bekend met het vóórkomen van discriminatie in de horeca?

“In het algemeen beleid wel.”

5. Heeft u zicht op de mate waarin daar in Zaandam sprake van is?

“Daar hoor ik eerlijk gezegd niet zoveel over. In de politieberichten zie ik er weinig van terug. Het wordt niet vaak doorgegeven, want jongeren willen het meestal zelf niet aangeven. Dat brengt alleen maar veel gezeur met zich mee, denken ze. Soms hebben de jongeren negatieve ervaringen op het politiebureau en vinden ze het moeilijk om toch de drempel over te gaan om aangifte te doen. Ze denken vaak : ‘Eén keer een vechtpartij en dan moet ik helemaal naar het bureau.’ Jongeren hebben daar meestal geen zin in. Er zijn erg weinig harde gegevens met betrekking tot de aangiftebereidheid. Daar zal meer aandacht voor moeten komen. Want dan kunnen we er iets aan doen, dat kan niet op grond van vage signalen. Er bestaat ook geen beeld van horeca-ondernemingen waar structureel gediscrimineerd wordt.”

6. Hoe staat u tegenover ons onderzoek?

“Heel positief. Het is eigenlijk te gek voor woorden dat je op grond van uiterlijk geweigerd wordt. Wel heb ik begrip voor het weigeren van groepen die geweld uitlokken. Als het gebeurt vanwege uitstraling of uiterlijk, wil ik dat graag met de horecabond van Zaandam bespreken. Niet iedereen maakt bonje, je mag niet zonder aantoonbare reden geweigerd worden.”

7. Denkt u dat we op deze manier iets kunnen bijdragen aan bestrijding van discriminatie in de horeca?

“Als duidelijk wordt dat het echt gebeurt, dan zeker. Dan kunnen we maatregelen gaan treffen. Als je weet dat je gegevens hebt, kun je iets doen. Gegevens helpen daar altijd bij. Ik ga er vanuit dat het een begin van een gesprek kan zijn. Dat is al heel wat, want er wordt te weinig over gesproken.”

8. Wat vindt u ervan dat jongeren het project zelf uitvoeren?

“Prima , dat kan het alleen maar meer versterken.”

9. Heeft u zelf weleens meegemaakt dat u ergens geweigerd werd?

“Nee, dat heb ik nog nooit meegemaakt.”

10. Wat denkt u dat het met jongeren doet als ze geweigerd worden op grond van hun uiterlijk of afkomst?

“Het lijkt me vreselijk voor een jongere die het overkomt. Om die redenen gediscrimineerd worden veroorzaakt frustratie en daardoor gaan jongeren soms rare dingen doen. Op die manier ontstaat dan weer negatieve beeldvorming en wordt het alleen maar steeds erger.”

11. Op het moment dat een jongere van een allochtone groep zich misdraagt, betekent dat meestal dat andere jongeren van dezelfde bevolkingsgroep geweigerd worden. Vaak onder het mom van: Je zult wel gebeld zijn door je vriend. Is dat u bekend en wat vindt u daarvan?

“Dat de goeden onder kwaden lijden is absurd. Als het aantoonbaar is dat iemand veel last geeft, dan is het begrijpelijk dat diegene geweigerd wordt door de portier, maar anders niet. Aannamen zijn gevaarlijk. Ergens van uitgaan zonder enige aanwijzing is absurd en onnodig. Ik zou het toejuichen als er gesprekken zouden ontstaan tussen de jongeren die zich met dit onderzoek bezig houden en de eigenaars en portiers van de horecagelegenheden. Op deze manier kunnen zowel de jongeren als de horeca-eigenaars aangeven wat nodig is om te komen tot een beter toelatingsbeleid.”

Bijlage 3

Horeca-ondernemingen waar geweigerd is. Vermelding van afkomst van de geweigerden, de door de horeca-onderneming opgegeven reden van weigering en de reden die door de geweigerde zelf vermoed wordt.

Horeca-onderneming A

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden andere reden	Jaar
Nederlands	M	16	Leeftijd	Geen	2008
Nederlands	M	18	Geen ledenpas	Aanstootgevend gedrag	2007
Nederlands	M	17	Kleding	Geen	2006
Nederlands	M	17	Geen	Alcohol/drugs	Onbekend
Nederlands	M	19	Alcohol/drugs	Anders	2005
Nederlands	M	19	Alcohol/drugs	Anders	2005
Turks	M	20	Geen	Uiterlijk	2008
Turks	M	16	Geen ID	Geen	2008
Turks	M	18	Afkomst	Geen	2008
Turks	M	21	Leeftijd	Afkomst/nationaliteit	2004
Turks	M	18	Het is vol	Uiterlijk	2004
Marokkaans	M	17	Geen vaste klant	Uiterlijk	2008
Marokkaans	M	17	Leeftijd	Afkomst/nationaliteit	2007
Irakees	M	16	Leeftijd	Geen	2007
Antilliaans	M	17	Geen vaste klant	Uiterlijk	2008
Antilliaans	M	18	Het is vol	Afkomst	2004
Koerdisch	M	18	Geen ledenpas	Te grote vriendengroep	2008
Somalisch	M	17	Beschuldigd van liegen (?)	Afkomst	2008

Horeca-onderneming B

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden redenen	andere	Jaar
Nederlands	V	18	Geen ID	Uiterlijk		2007
Nederlands	M	17	Kleding	Geen		2007
Nederlands	M	18	Kleding	Uiterlijk		2007
Nederlands	M	23	Kleding	Geen		2008
Nederlands	M	20	Geen	Uiterlijk		2004
Nederlands	M	18	Kleding	Geen		2007
Nederlands	M	16	Kleding	Geen		2007
Nederlands	V	16	Kleding	Geen		2007
Nederlands	V	16	Kleding	Geen		2007
Nederlands	M	35	Kleding	Geen		2008
Nederlands	M	24	Kleding	Leeftijd		2008
Nederlands	V	17	Leeftijd	Geen		2006
Nederlands	V	17	Leeftijd	Geen		2008
Nederlands	V	17	Geen ID	Geen		Onbekend
Nederlands	M	20	Kleding	Geen		2008
Nederlands	M	23	Kleding	Geen		2008
Nederlands	M	33	Kleding	Geen		Onbekend
Nederlands	V	17	Leeftijd	Geen		Onbekend
Nederlands	V	19	Kleding	Geen		2005
Nederlands	V	18	Kleding	Geen		2008
Nederlands	V	19	Kleding	Geen		2008
Nederlands	V	21	Geen ID	Geen		2008
Turks	M	36	Geen ID	Uiterlijk		2008
Turks	Onbekend	Onbekend	Leeftijd	Uiterlijk		2005
Turks	M	21	Geen ledenpas	Afkomst		Onbekend
Turks	M	18	Leeftijd	Geen		2004
Turks	M	42	Gingen dicht	Kleur		2008
Surinaams	M	17	Alcohol/drugs	Geen		Onbekend
Surinaams	M	19	Leeftijd	Geen		Onbekend
Marokkaans	M	19	Leeftijd	Geen		Onbekend
Antilliaans	M	19	Kleur	Kleding		2008
Eng/Ned	V	17	Leeftijd	Geen		2007
Engels	M	19	Geen ID	Geen		2008

Horeca-onderneming C

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden redenen	andere	Jaar
Nederlands	M	18	Kleding	Geen		2007
Nederlands	V	16	Kleding	Geen		2007
Nederlands	V	16	Kleding	Geen		2007
Nederlands	V	16	Kleding	Geen		2007
Afghaans	M	22	Alcohol/drugs	Aanstootgevend gedrag		2007
Turks	M	36	Geen ID	Uiterlijk		2008
Duits	V	16	Kleding	Geen		2008
Nederlands	M	19	Leeftijd	Geen		2004

Horeca-onderneming D

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Nederlands	M	17	Kleding	Geen		2007
Turks	M	16	Aanstootgevend gedrag	Afkomst/nationaliteit		2007
Marokkaans	M	16	Afkomst	Geen		2008
Nederlands	M	16	Aanstootgevend gedrag	Geen		Onbekend

Horeca-onderneming E

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Nederlands	M	18	Leeftijd	Uiterlijk		2005
Nederlands	M	16	Leeftijd	Geen		Onbekend
Nederlands	M	21	Alcohol/drugs	Geen		2007
Nederlands	M	17	Leeftijd	Geen		Onbekend
Nederlands	V	17	Leeftijd	Geen		2008
Nl/Sur	V	16	Leeftijd	Mocht me niet		2008
Antilliaans	M	18	Leeftijd	Geen		2006

Horeca-onderneming F

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Turks	M	36	Geen ID	Uiterlijk		2008
Afrikaans	M	16	Leeftijd	Te lekker		2007
Nederlands	M	16	Leeftijd	Geen		2007
Nederlands	M	16	Leeftijd	Geen		Onbekend
Nederlands	V	16	Leeftijd	Geen		Onbekend
Nederlands	V	17	Geen ID	Geen		Onbekend
Nederlands	V	16	Leeftijd	Geen		Onbekend
Ned/Isr.	M	17	Geen	Geen		Onbekend

Horeca-onderneming G

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Nederlands	V	18	Geen ID	Uiterlijk		2007
Nederlands	V	20	Geen ID	Geen		2002
Nederlands	V	17	Leeftijd	Geen		Onbekend
Nederlands	V	17	Geen ID	Geen		Onbekend

Horeca-onderneming H

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Marokkaans	V	29	Geen ID	Afkomst/nationaliteit		2008

Horeca-onderneming I

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Kaapverdië	V	16	Leeftijd	Geen		2006

Horeca-onderneming J

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Italiaans	V	16	Te klein	Geen		2007

Horeca-onderneming K

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Turks	M	36	Geen ID	Uiterlijk		2008
Turks	M	42	Geen	Kleur		2008
Koerdisch	M	32	Geen	Weet niet		2008
Nederlands	M	24	Kleding	Geen		2007

Horeca-onderneming L

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Turks	M	36	Geen ID	Uiterlijk		2008

Horeca-onderneming M

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Turks	M	17	Aanstootgevend gedrag	Uiterlijk		2008

Onbekend

Afkomst	Geslacht	Leeftijd	Reden	Vermoeden reden	andere	Jaar
Surinaams	M	19	Leeftijd	onbekend		2008
Surinaams	M	18	Geen pas	Afkomst		2008
Ned/Indo	V	17	Leeftijd	Geen		Onbekend
Nederlands	V	18	Leeftijd	Geen		Onbekend
Nederlands	M	26	Leeftijd	Geen		Onbekend
Nederlands	M	19	Leeftijd	Geen		2003

Bijlage 4

Het gebruikte enquêteformulier is oorspronkelijk samengesteld door Rood, de jongerenafdeling van de SP. Zij hebben dit gemaakt voor een onderzoek naar het deurbeleid in Rotterdam (in 2007) en Utrecht (in 2008). Rood heeft toestemming gegeven om het formulier te gebruiken in Zaandam.

Vragenlijst

1. Ben je in Zaandam wel eens geweigerd tijdens het uitgaan?

Ja, ga verder bij vraag 2

Nee, ga verder bij vraag 7

2. Wanneer (ongeveer) en waar ben je geweigerd?

Maand   Jaar   Naam club/discotheek/kroeg

1 ....

2 ....

3 ....

4 ....

3. Welke reden(en) kreeg je te horen voor je weigering?

Geen

Kleding

Leeftijd

Aanstootgevend gedrag

Onder invloed van alcohol en/of drugs.

Het is vol

Je bent geen vaste klant

Je hebt een pas/lidmaatschap o.i.d. nodig

Anders, namelijk .....

4. Denk je dat je eigenlijk om andere redenen geweigerd bent? Zo ja, welke?

Nee

Ja, namelijk

Kleding

Leeftijd

Uiterlijk

Afkomst/nationaliteit

Aanstootgevend gedrag

Onder invloed van alcohol en/of drugs

Anders, namelijk .....

5. Ontstond er ruzie?

Ja, verbaal

Ja, fysiek

Nee

6. Heb je er wel eens over nagedacht om 'werk' te maken van je weigering?

Ja

Nee

7. Heb je wel eens gezien dat er iemand geweigerd werd?

Ja

Nee

8. Zou je weten waar je terecht zou kunnen (als je wordt geweigerd)?

Ja

Nee

9. Wat is je leeftijd en geslacht? ..... jaar   vrouw   man

10. Wat is je afkomst of nationaliteit?

Nederlands   Marokkaans   Antilliaans

Turks   Surinaams   Anders, namelijk.....

Bronnen

Uitgaan of niet binnenkomen, Een onderzoek naar het deurbeleid onder jong uitgaanspubliek in Rotterdam (Rood Rotterdam, jong in de SP, 18 juni 2008)

Deurbeleid in Utrecht, Een onderzoek naar discriminatie in het Utrechtse uitgaansleven (ROOD, jong in de SP, maart 2008)

Samen uit, handen thuis, Een verkennend onderzoek naar ongewenst gedrag van risico-groeperingen in discotheken (Gerrit van Kooten, Erasmus Universiteit Rotterdam, in opdracht van Koninklijke Horeca Nederland, 1999)

‘Drugs en geweld schering en inslag’ (Dagblad Zaanstreek, 10-5-2008)

‘Gemeente wil sancties bij weigeren maatregelen tegen discriminatie, maar welke sancties is nog onduidelijk’ (Het Parool, 14-5-2008)

Internetsites van diverse horeca-ondernemingen in Zaandam

Enquête, uitgevoerd door de leerlingen van het Regio College Zaandam, eerste en tweede jaar MBO

Hyves: www.zaandambynight.hyves.nl

Met dank aan de leerlingen van het Regio College Zaandam:

Mo, Stefan, Sascha, Daniël, Boyd, Noraly, Thalita, Cherell, Claudia, Linsey, Kim, Jessica, Sabrina, Jordy, Saphira, Rachel, Meredith en hun docente Merthe van der Bruggen.

Assistentie: Reza

Het onderzoek naar de horecadiscriminatie werd mede mogelijk gemaakt door stichting De Rooie Cent.